

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 557/2021-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná konateľ a advokát [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku č. k. 3 Tp 10/2021 zo 7. mája 2021 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Tost 28/2021 zo 16. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 13. augusta 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný súd“) č. k. 3 Tp 10/2021 zo 7. mája 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie špecializovaného súdu“) v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Tost 28/2021 zo 16. júna 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry (ďalej len „policajt“) ČVS: PPZ-11/NKA-BA1-2021 zo 4. mája 2021 (ďalej len „uznesenie policajta“) bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania alebo obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c), e) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon

v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Špecializovaný súd napadnutým uznesením vzal sťažovateľa do preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Najvyšší súd napadnutým uznesením zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľom podanú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu špecializovaného súdu ako nedôvodnú.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru napadnutými uzneseniami špecializovaného súdu a najvyššieho súdu z viacerých dôvodov.

3.1. V prvom rade sťažovateľ namieta nesplnenie materiálnej podmienky väzby spočívajúcej v dôvodnosti vzneseného obvinenia pre trestný čin, keďže mu síce bolo formálne vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania alebo obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c), e) Trestného zákona, no k tomu došlo v rozpore so zákonom. Materiálne sa postup orgánov činných v trestnom konaní podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku opiera o výpoveď svedka [REDAKOVANÉ], ktorý však bol v tom istom konaní taktiež obvinený z drogovej trestnej činnosti, teda osoba [REDAKOVANÉ] mala tom istom konaní vystupovať aj ako svedok, ktorý seba a iných označil za páchatel'ov trestnej činnosti, a zároveň aj ako obvinený, čo je podľa sťažovateľa porušením zákona. Policajti mal pri postupe podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku proti sťažovateľovi vychádzať z obsahu „procesne nepoužiteľnej výpovede svedka“, čím sa tak jeho postup dostal do rozporu so zákonom a uznesenie policajta je nezákonné a nemalo byť vôbec vydané. Táto svedecká výpoveď slúžila na obvinenie nielen samotného sťažovateľa, ale aj iných osôb vrátane samotného svedka [REDAKOVANÉ]. Týmto postupom policajta došlo k porušeniu dôležitej zásady trestného konania, a to stíhania zo zákonných dôvodov podľa § 2 ods. 1 Trestného poriadku.

3.2. K ďalšiemu pochybeniu malo dôjsť v postupe sudkyne pre prípravné konanie, ktorá rozhodla o väzbe sťažovateľa a ďalších spoluobvinených nie jedným rozhodnutím, ale dvomi rozhodnutiami, pričom „Sudkyňa pre prípravné konanie tento svoj pochybný procesný postup riadne nevysvetlila a vôbec neuviedla, prečo v spoločne vedenom konaní nepostupovala tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 18 Trestného poriadku, teda v prípade spoločne vedeného konania, proti skupine obvinených osôb, nerozhodla takým spôsobom, ako sa podľa zákona má, teda spoločným väzobným rozhodnutím o všetkých obvinených, na ktorých bol podaný jeden spoločný návrh prokurátora na vzatie do väzby.“. Navyše sťažovateľ zistil, že «sudkyňa pre prípravné konanie si pri „opisovaní“ svojich väzobných rozhodnutí pomýlila počet obvinených, pričom namiesto šiestich obvinených, o ktorých väzbe rozhodovala dňa 7.5.2021, hovorila, v tomto svojom rozhodnutí, o štyroch obvinených, o ktorých väzbe rozhodovala predchádzajúceho dňa 6. 5. 2021. Vyplývalo to nakoniec aj zo samotného vyjadrenia sudkyne v rozhodnutí zo 7.5.2021, v ktorom uvádza, že sa stotožnila s návrhom prokurátora, že u všetkých štyroch obvinených je daný dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku.». Okrem týchto dvoch pochybení v postupe zákonnej sudkyne sťažovateľ poukázal aj na to, že sa taktiež nezaoberala dôvodnosťou vzneseného obvinenia proti jeho osobe spočívajúcou aj v posúdení prvej vznesenej námietky (uvedenej v bode 3.1).

3.3. Sťažovateľ vo veci konajúcim súdom vytkol arbitrárnosť posúdenia (i) dôvodnosti vedeného trestného stíhania z hľadiska posúdenia jeho konania ako páchatel'a trestného činu a pravdepodobnosti spáchania trestného činu jeho osobou, (ii) odôvodnenie preventívnej väzby z hľadiska jej materiálnej interpretácie, teda uvedenia konkrétnych skutočností opodstatňujúcich dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti aj s ohľadom na vznesenie obvinenia po niekoľkých rokoch od spáchania stíhanej trestnej činnosti a (iii) napokon nedostatočné odôvodnenie nenahradenia väzby miernejšími prostriedkami, pričom osobitne najvyššiemu súdu sťažovateľ vytkol to, že „... vôbec nereagoval na moje zásadné sťažnostné námietky, podľa ktorých (i) rozhodovanie sudkyne pre prípravné konanie nezodpovedá základným kritériám ústavného a zákonného rozhodovania o väzbe a prebehlo v rozpore s platným právnym poriadkom, (ii) pri rozhodovaní o mojej väzbe sa nevychádzalo hľadísk a princípov vyplývajúcich z čl. 5 ods. 1 Európskeho dohovoru a došlo k porušeniu môjho základného práva na slobodu a osobnú bezpečnosť, (iii) v rozhodnutí o mojej väzbe chýbalo riadne a zákonné zdôvodnenie väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a to aj s náležitou argumentáciou súdu proti môjmu ponechaniu na slobode a to aj so zreteľom na to, že žiadne nebezpečie z ohrozenia, zmarenia alebo podstatného sťaženia dosiahnutia účelu trestného konania, tu objektívne nehrozilo a ani objektívne neexistovalo.“.

3.4. Napokon sťažovateľ namietol celkovú dĺžku rozhodovania o väzbe, ktorá mala dosiahnuť v jeho prípade dva mesiace.

4. Na podklade už uvedeného sťažovateľ v petite podanej ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie vyslovil:

„1. postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. júna 2021, č. k. 4 Tost 28/2021, došlo k porušeniu môjho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

2. postupom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku v súvislosti s rozhodovaním , o mojej väzbe, v konaní vedenom pod sp. zn. 3Tp 10/2021, došlo k porušeniu môjho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušeniu základného práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

3. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. júna 2021, č. k. 4 Tost 28/2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd... zaviazal k náhrade trov právneho zastúpenia.“

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5.1. Podstatou námietok sťažovateľ'a je porušenie ním označených práv napadnutými uzneseniami špecializovaného súdu a najvyššieho súdu z dôvodu (i) nezákonnosti vzneseného obvinenia, ktoré je založené len na jedinej výpovedi svedka [REDACTED], ktorý vystupoval

v tom istom konaní ako svedok aj ako obvinený, (ii) že sudkyňa pre prípravné konanie rozhodla o návrhu prokurátora na vzatie aj sťažovateľa do väzby nie jedným, ale dvoma samostatnými rozhodnutiami, čím tak mala konať v rozpore so zákonom (osobitne § 18 Trestného poriadku), a (iii) napadnuté uznesenia špecializovaného súdu a najvyššieho súdu boli vydané v rozpore s rozhodovacími štandardami vyplývajúcimi z čl. 5 ods. 1 dohovoru a sú arbitrárne v časti odôvodnenia dôvodnosti vedeného trestného stíhania, ako aj v časti týkajúcej sa odôvodnenia dôvodnosti preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a vo vzťahu k nahradeniu väzby, (iv) o väzbe sa tiež rozhodovalo neprimerane dlho.

II.1. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru napadnutým uznesením špecializovaného súdu:

6. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

7. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

8. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval

bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

9. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu špecializovaného súdu riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy, v dôsledku čoho ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

II.2. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

10. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09, IV. ÚS 36/2020, IV. ÚS 462/2020, IV. ÚS 176/2021, IV. ÚS 237/2021) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, I. ÚS 100/04, III. ÚS 199/05, II. ÚS 185/2016). V označených ustanoveniach ústavy sú obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 227/03, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 181/07, IV. ÚS 333/08, III. ÚS 54/2017, IV. ÚS 263/2018).

11. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07, IV. ÚS 36/2020, IV. ÚS 462/2020, IV. ÚS 176/2021, IV. ÚS 237/2021). Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru, s ktorým musí byť v súlade vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane [pozri obdobne napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veciach Winterwerp v. Holandsko z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, bod 45 a Baranowski v. Poľsko z 28. 3. 2000, č. 28358/95, bod 51].

12. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené

obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd.

13. Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby a jej ďalšie trvanie. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne uspôsobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní. Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštalácie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012, IV. ÚS 254/2020, IV. ÚS 427/2020, IV. ÚS 590/2020).

II.3. Posúdenie veci:

15. K prvej námietke sťažovateľa o tom, že najvyšší súd nedostatočne skúmal dôvodnosť vedeného trestného stíhania, keď k vzneseniu obvinenia jeho osobe došlo len na podklade výpovede svedka, ktorý bol navyše v tom istom konaní vypočutý najprv ako svedok a následne ako obvinený, najvyšší súd poukázal na to, že sťažovateľ je z trestnej činnosti usvedčovaný (spoločne s [REDAKOVANÉ]) nielen výpoveďou [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ale vo vzťahu k osobe sťažovateľa aj výpoveďami svedka [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], a že z obsahu týchto výpovedí vyplýva dostatočné podozrenie v zákonom predpokladanom smere (v rovine aj vyššej pravdepodobnosti). Pokiaľ ide o [REDAKOVANÉ], ústavný súd dodáva, že sudkyňa pre prípravné konanie špecializovaného súdu sa vo svojom uznesení (čl. 14 odsek dole) pri vymedzení podkladov pre rozhodnutie o väzbe odvoláva na výpoveď obvineného [REDAKOVANÉ] (k tomu pozri aj bod 15.2 tohto odôvodnenia). Najvyšší súd v kontexte záverov špecializovaného súdu poukázal aj na to, že sťažovateľ je stíhaný pre drogovú trestnú činnosť, ktorá sa v širokom rozsahu stíha na území mesta [REDAKOVANÉ], keď v prípade ďalších obvinených ide o zločineckú skupinu, ktorá bola odhalená v rámci v poradí už štvrtej policajnej akcie s názvom „[REDAKOVANÉ]“. K námietkam nielen sťažovateľa, ale aj ďalších obvinených týkajúcim sa hodnotenia

vykonaných dôkazov (dôkazná núdza, spolupracujúci obvinení, aplikácia zásady *in dubio pro reo*, nevina obvinených) v súlade s rozhodovacou praxou najvyššieho súdu poukázal na to, že „rozhodnutie o väzbe nie je rozhodnutím o vine či nevine obvineného. Súd sa pri rozhodovaní o väzbe nezameriava na otázky súvisiace s hodnotením viny alebo konečným hodnotením dôkazov spôsobom podľa § 2 ods. 12 Tr. por., naopak, obmedzuje sa predovšetkým na skúmanie toho, či sú pri rozhodovaní o väzbe splnené jej materiálne a formálne podmienky (II. ÚS 626/2016), a to s ohľadom na konkrétne štádium konania.“. Vychádzajúc z predostretých východísk, aj v prípade sťažovateľa najvyšší súd ustálil dôvodnosť vedeného trestného stíhania pre dané štádium trestného konania.

15.1. K uvedenému ústavný súd dopĺňa, že odôvodnenosť podozrenia predpokladá existenciu skutočností alebo informácií, ktoré objektívnemu pozorovateľovi umožnia urobiť záver, že daná osoba mohla spáchať trestný čin (rozsudok ESLP Michalko proti Slovenskej republike z 21. 12. 2010, body 112 a 113). Konanie musí vykazovať znaky, ktoré v danom čase podľa platného vnútroštátneho práva napĺňajú skutkovú podstatu trestného činu (rozsudok ESLP Lukanov proti Bulharsku z 20. 3. 1997), a musí byť jasné, o aký konkrétny trestný čin ide (rozsudok ESLP Berktaý proti Turecku z 1. 3. 2001). K absolútnym výsledkom v tomto smere je možné dospieť až po vyhlásení odsudzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. Pri preskúmaní dôvodnosti vedeného trestného stíhania sťažovateľa postupoval najvyšší súd nielen v rámci svojich kompetenčných zmocnení, ale aj ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu a ústavného súdu, pričom na podklade konkrétnych skutočností dospel k záveru o dôvodnosti vedeného trestného stíhania sťažovateľa s tým, že vo veci dosiaľ vykonané dokazovanie tento záver podporuje v rovine vyššej pravdepodobnosti, pričom k ustáleným záverom v tomto smere je možné dospieť až pri rozhodnutí vo veci samej.

15.2. K námietke sťažovateľa o tom, že v tej istej veci nemôže vystupovať tá istá osoba ako svedok a potom ako obvinený, ústavný súd konštatuje nedôvodnosť vznesenej námietky, keďže podmienkou vypočutia určitej osoby ako svedka je postup podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku spočívajúci v začatí trestného stíhania vo veci, ktorý však môže po objasnení potrebných okolností viesť aj k vyvodu trestnoprávnej zodpovednosti tohto svedka s následným postupom podľa § 206 ods. 1, 3 Trestného poriadku (najprv je potrebné ustáliť, z čoho konkrétne má byť obvinený s bližšou konkretizáciou skutku než podľa § 199 ods. 3 Trestného poriadku, čo platí osobitne v prípade organizovanej viacskutkovej trestnej činnosti skupiny osôb). Uvedené sa týka aj takto generovaného podkladu pre vznesenia obvinenia ďalším osobám (keď k vzneseniu obvinenia môže dôjsť podľa výslovnej dikcie zákona, hoci len na základe trestného oznámenia, čo však bude vo väčšine prípadov predčasné). Po postupe podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku sa už na predošlé výpovede obvineného ako svedka pri ďalšom rozhodovaní o predmete konania procesne neprihliada (čo však v posudzovanom kontexte zodpovedá okolnostiam uvedeným v bode 15 tohto odôvodnenia bez negatívneho záveru o rozhodnutí o vzatí do väzby).

15.3. Po preskúmaní tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa konštatuje ústavný súd jej neopodstatnenosť, v dôsledku čoho odmieta ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Ďalšou sťažovateľom predostretou námietkou je postup sudkyne pre prípravné konanie, ktorá rozhodovanie o návrhu na vzatie do väzby podanom prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry rozdelila do dvoch rozhodnutí. Najvyšší súd tento postup aproboval, vychádzajúc z organizačného rozvrhu práce sudcu pre prípravné konanie s dôvetkom o tom, že Trestný poriadok takýto postup nevyklučuje.

16.1. Po preskúmaní tejto námietky ústavný súd konštatuje nedostatočné odôvodnenie tejto námietky sťažovateľom, čo je v rozpore s § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde. Napriek tomu ústavný súd uvádza, že pre posúdenie predmetnej časti ústavnej sťažnosti je relevantné, aby návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby zodpovedalo v zmysle § 72 ods. 2 až 6 Trestného poriadku a čl. 17 ods. 3 a 5 ústavy rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie za dodržania Trestným poriadkom a ústavou predpokladaných lehôt. Ani Trestný poriadok a ani ústava neustanovujú, či sa má tak v prípade viacerých obvinených stať jedným alebo viacerými rozhodnutiami. Sťažovateľom označený § 18 Trestného poriadku nemá v prípade rozhodovania o väzbe svoju právnu relevanciu, keďže sa vzťahuje na konanie vo veci samej (čo bolo použité aj v dotknutom konaní), a nie rozhodovanie o väzbe.

16.2. Po preskúmaní tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa konštatuje ústavný súd jej neopodstatnenosť, v dôsledku čoho odmieta ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, aj keď by prichádzal do úvahy aj dôvod nedostatku náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

17. Ďalšou sťažovateľovou námietkou je arbitrárnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z dôvodu nedostatočného odôvodnenia preventívnej väzby v prípade sťažovateľa.

17.1. Už špecializovaný súd pri posudzovaní podmienok preventívnej väzby sťažovateľa vychádzal zo skutočností, na ktoré poukázal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, o tom, že sťažovateľ je štyrikrát súdne trestaný a dlhodobo sa venuje drogovej trestnej činnosti, ktorou si aj zaobstaráva prostriedky na živobytie s krátkou prestávkou, keď pre dlžoby musel z mesta ■■■■■ odísť. Práve absencia legálnych príjmov (ktoré neboli preukázané ani predložením pracovných zmlúv, z ktorých podľa špecializovaného súdu vyplynulo viac pochybností než dôvodov na eliminovanie podozrenia), vzneseným obvinením predpokladané páchanie drogovej trestnej činnosti po dlhší čas a viacnásobné odsúdenie pre trestnú činnosť boli tými konkrétnymi skutočnosťami, v ktorých špecializovaný súd videl dôvody preventívnej väzby. Najvyšší súd sa s týmito konkrétnymi skutočnosťami stotožnil a zvýraznil, že páchanie drogovej trestnej činnosti malo predstavovať aj pre sťažovateľa dlhodobý zdroj príjmov umožňujúci mu dosahovať určitú životnú úroveň, a teda aj hlavnú motiváciu pre jeho konanie.

17.2. Zhodnotením týchto úvah ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd (vrátane špecializovaného súdu) videli dôvody preventívnej väzby u sťažovateľa jednak v charaktere trestnej činnosti kladenej mu za vinu v spojení s jeho trestnou minulosťou, ako aj v skutočnosti, že si páchaním trestnej činnosti mal zabezpečovať zdroj príjmov, ktorého alternatívu spoľahlivo nepreukázal ani dokladmi o zamestnaní v určitom časovom období. Dotknuté okolnosti sú spôsobilé plnohodnotne naplniť dôvod preventívnej väzby, a to minimálne v počiatočných fázach prebiehajúceho trestného stíhania.

17.3. Po preskúmaní tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa konštatuje ústavný súd jej nedôvodnosť, v dôsledku čoho v jej rozsahu odmieta ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Ďalšia námietka sťažovateľa smerovala k arbitrárnosti tej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorou posudzoval možnosti nahradenia väzby.

18.1. Ustanovenie § 80 ods. 1 Trestného poriadku umožňuje súdu alebo sudcovi pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo ho prepustiť na slobodu, ak súčasne prijme záruku záujmového združenia alebo dôveryhodnej osoby [písmeno a)], ak súčasne prijme sľub obvineného [písmeno b)] alebo „s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaneho prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným“ [písmeno c)]. Ďalšie ustanovenie § 81 ods. 1 Trestného poriadku umožňuje to isté, ak súčasne prijme peňažnú záruku obvineného alebo inej osoby. Ústavný súd už v náleze sp. zn. IV. ÚS 346/08 dospel k záveru, že všetky tieto prostriedky treba považovať za „záruky“ v zmysle čl. 5 ods. 3 druhej vety dohovoru. Z uvedených ustanovení tak vyplýva, že slovenské právo pozná štyri prostriedky nahradenia väzby: tri z nich sú závislé od iniciatívy obvineného alebo tretích osôb stojacich mimo súdu, súčasne však existuje minimálne jeden taký prostriedok, ktorý nie je závislý od iniciatívy obvineného, a to dohľad probačného a mediačného úradníka (zhodne už citovaný nálež sp. zn. IV. ÚS 346/08).

18.2. Ak osoba pozbavená osobnej slobody požiadala o nahradenie väzby zárukou, je súd rozhodujúci o väzbe povinný sa s touto žiadosťou náležite vysporiadať (I. ÚS 100/04, I. ÚS 239/04, II. ÚS 240/06), pričom súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodujúci o väzbe je oprávnený (a vzhľadom na preferenciu osobnej slobody vyplývajúcu z čl. 5 ods. 1 dohovoru aj povinný) skúmať, či účel väzby nemožno rovnako dobre dosiahnuť ponechaním alebo prepustením obvineného na slobode za súčasného dozoru probačného a mediačného úradníka, a to aj v prípade, že takýto návrh nebol výslovne uplatnený. Naostatok v rozpore s dohovorom by bolo, ak by vnútroštátne právo vylučovalo v prípade niektorých trestných činov vôbec možnosť záruky (Caballero v. Spojené kráľovstvo z 8. 2. 2000, S. B. C. v. Spojené kráľovstvo z 19. 6. 2001).

18.3. V sťažovateľovom prípade najvyšší súd skúmal napadnuté uznesenie špecializovaného súdu s ohľadom na rozhodnutie o nenahradení väzby dohľadom probačného úradníka s odôvodnením nezistenia výnimočných okolností veci s ohľadom na rozsah a charakter trestnej činnosti, jej organizovaný charakter a dĺžku času jej páchania. Najvyšší súd sa stotožnil so záverom špecializovaného súdu aj v tom smere, že aj sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin s tým, že „Pri rozhodovaní musí súd zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ustanoveniach § 71 ods. 1 písm. a) až c) Tr. por. (R 45/2013 - II), pričom v prejednávanej veci by účel, ktorý sa izoláciou sleduje, mohol byť pri využití náhradných inštitútov väzby zmareny“. Teda najvyšší súd dospel v sťažovateľovom prípade taktiež k absencii mimoriadnych okolností prípadu a pri zohľadnení charakteru stíhanej trestnej činnosti, jej rozsahu a času páchania podporil jeho zotrvanie v preventívnej väzbe, ktorej účel nebolo možné nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka.

18.4. Po preskúmaní tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa konštatuje ústavný súd jej nedôvodnosť, v dôsledku čoho odmieta ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tomto rozsahu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. K poslednej sťažovateľom nastolenej námietke o neprimeranosti dĺžky konania o väzbe, ktoré malo trvať dva mesiace, ústavný súd poukazuje na § 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, z ktorých obsahu vyplýva povinnosť sťažovateľa dôsledne odôvodniť ním podanú ústavnú sťažnosť, k čomu v prípade tejto námietky nedošlo. Sťažovateľ bez uvedenia akýchkoľvek konkrétnych skutočností konštatuje len neprimeranosť dĺžky rozhodovania o svojej väzbe nielen bez uvedenia tomu zodpovedajúcej ústavnoprávnej argumentácie, ale navyše bez uvedenia konkrétnych skutkových okolností týkajúcich sa súslednosti úkonov pri konaní oboch súdov (ako doručovanie rozhodnutia, odôvodňovanie sťažnosti a jej predloženie najvyššiemu súdu). Z tohto dôvodu ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde. Vecne (chronologicky) len pripomína, že sudkyňa pre prípravné konanie špecializovaného súdu rozhodla o návrhu prokurátora na vzatie do väzby v ústavnej a zákonnej lehote 7. mája 2021 a najvyšší súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľa 16. júna 2021, čo bez náležitých argumentov nepredstavuje ústavne neudržateľný priebeh konania pri rozhodovaní o väzbe.

20. Vzhľadom na odmietnutie podanej ústavnej sťažnosti ako celku ostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uvedenými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu